

JIM/

Ålesund 18. august 2011

Fiskeri- og kystdepartementet
Norges Fiskarlag

LANDINGSMØNSTERET I TORSKEFISKERIENE

Fiskebåtrederne Forbund viser til Fiskeri- og kystdepartementets brev av 24. juni d.å. med problemstillinger rundt spørsmålet om en endring av kvoteåret for å oppnå et bedre landingsmønster i torskefiskeriene nord om 62°N. Forbundet vil kommentere en del av de spørsmålene som er tatt opp i brevet.

Fiskebåtrederne Forbund legger til grunn at problemstillingen i første rekke gjelder fisket etter nordøst arktisk torsk, og i mindre grad fisket etter nordøst arktisk hyse og sei, som har et jevnere landingsmønster. Forbundet konstaterer imidlertid at fisket på disse fiskeslagene henger nært i hop, slik at en endring av kvoteåret sannsynligvis mest praktisk bør omfatte alle artene.

Fiskebåtrederne Forbund vil først kommentere om det bør være en målsetting å endre landingsmønsteret, og dernest hvilke tiltak som eventuelt kan iverksettes for å endre landingsmønsteret, herunder en endring av kvoteåret.

Dagens landingsmønster

Fiskeri- og kystdepartementet skriver at dagens landingsmønster i torskefiskeriene i hovedsak er et resultat av fiskens tilgjengelighet og fangstkostnader, og at prisen som oppnås utenom høysesongen ikke har vært god nok til at det etablerte landingsmønsteret har blitt påvirket i særlig grad. Fiskebåtrederne Forbund deler denne oppfatningen, men tror samtidig at reguleringsopplegget har medvirket til at en stor del av kvoten fiskes i første halvår, ikke minst som følge av forventninger til refordelinger og bifangstordninger.

Fiskebåtrederne Forbund mener at det først er nødvendig å ta stilling til om dagens landingsmønster er uheldig eller problematisk. Forbundet har ikke problemer med å se at det vil kunne være fordeler for enkelte deler av landindustrien med en større spredning av landingene, men samtidig er produktmiksen og kapasiteten i landindustrien i stor grad tilpasset det etablerte landingsmønster. Fiskebåtrederne Forbund har ikke forutsetninger for å ta konkret stilling til om et annet landingsmønster vil føre til større verdiskaping for fiskerinæringen, og heller ikke hvordan det vil slå ut for henholdsvis fiskeflåten og landindustrien. Det er imidlertid ikke gitt at verdiskapingen øker med et annet landingsmønster.

Fiskebåtrederne Forbund mener samtidig at selv om det konkluderes med at et endret landingsmønster gir økt verdiskaping, kan det være andre hensyn som likevel taler mot dette. Det gjelder blant annet biologiske og miljømessige konsekvenser.

Fiskebåtrederne Forbund vil understreke at det miljømessig er en stor fordel om det meste av kvoten fiskes når det er god tilgjengelighet, og fangstratene er gode. For store deler av fiskeflåten er fangstratene størst på senvinteren og våren når det meste av torsken landes, og en endring av dagens landingsmønster kan derfor gi økte utslipp av skadelige miljøgasser. Fiskebåtrederne Forbund konstaterer at det så langt har vært lite fokus på

miljømessige konsekvenser under utformingen av regulerings- og fiskeripolitikken i Norge, men mener at dette bør og vil få økende betydning i fremtiden. Dette taler isolert sett for at man er varsom med å stimulere til endringer i landingsmønsteret som innebærer reduserte fangstrater.

Fiskebåtrederne Forbund antar at det har relativt liten biologisk betydning for bestandene av nordøst arktisk torsk, hyse og sei om landingsmønsteret endres. Det kan selvsagt være en fordel om fisken får gyte før den blir fisket, men dette betyr mindre i en situasjon med store gytebestander. Samtidig kan et endret landingsmønster gi et dårligere beskatningsmønster, ved at det blir fisket mer småfallen fisk. Den biologiske effekten av et endret landingsmønster vil derfor være usikker, og avhenge av en lang rekke forhold som varierer mellom årene. Fiskebåtrederne Forbund mener derfor at dette argumentet ikke kan tillegges særlig vekt i denne diskusjonen.

Fiskebåtrederne Forbund konstaterer samtidig at det som er langt mer problematisk er konsekvensene for kysttorsk, som ICES pr i dag anset å være i dårlig biologisk forfatning. Et økt uttak av torsk om høsten vil gi større innblanding av kysttorsk i fangstene, og spesielt i fangstene nær kysten. Forbundet antar at det i en situasjon med en usikker og bekymringsfull bestandssituasjon for kysttorsk, vil være vanskelig å forsvare tiltak som gir et landingsmønster med større uttak av kysttorsk. Dette vil også kunne være problematisk i forhold til arbeidet med å miljømerke torskefisket innenfor 12 nautiske mil av grunnlinjen.

Fiskebåtrederne Forbund mener som en oppsummering at myndighetene i dagens situasjon bør være varsomme med å iverksette konkrete tiltak utelukkende for å endre landingsmønsteret for torsk. Forbundet stiller også spørsmål ved påstandene om at dagens landingsmønster er uheldig for verdiskapingen i fiskerinæringen.

Tiltak for å endre landingsmønsteret

Fiskebåtrederne Forbund mener som nevnt at den biologiske situasjonen for kysttorsk er til hinder for at det bør gjennomføres reguleringsmessige tiltak med sikte på å endre landingsmønsteret for torsk nå. Forbundet er samtidig enig i at det kan være nyttig å diskutere tiltak som eventuelt kan iverksettes for å oppnå et mer balansert landingsmønster, eller tiltak som gir utøverne større grad av fleksibilitet.

Fiskebåtrederne Forbund er generelt kritisk til å endre kvoteåret slik at dette starter 1. mai eller 1. september. Forbundet mener at det må være sterkere argumenter enn en endring av landingsmønsteret for å gjennomføre en så dyptgripende endring av reguleringene. Norge forhandler med en rekke land om fiskeriattaler, og i de fleste av disse avtalene er torskefiskeriene i nord involvert. En endring av kvoteåret i Norge vil derfor innebære en betydelig utfordring i forhold til avtaleprosessene med andre land, og Fiskebåtrederne Forbund tviler på om dette i det hele tatt er gjennomførbart.

Fiskebåtrederne Forbund konstaterer dessuten at en endring av kvoteåret vil innebære positiv medvirkning fra Russland og land som har kvoterettigheter i for eksempel Svalbardsonen. Det siste gjelder ikke minst EU. Forbundet mener det blir feil av Norge å bruke store ressurser på å endre kvoteåret for torskefiskeriene i nord.

Fiskebåtrederne Forbund mener at havfiskeflåten allerede har et relativt balansert landingsmønster i torskefiskeriene, slik at det uansett ikke er nødvendig å stimulere til endringer for denne del av flåten. Forbundet konstaterer dessuten at det med hensyn til kysttorsk vil være en fordel at fisket etter torsk om høsten foregår til havs.

Fiskebåtrederne Forbund mener at det derfor i første rekke er aktuelt å diskutere tiltak for å endre landingsmønsteret i kystflåten. Det er samtidig verdt å ta med seg at det innenfor

kystflåten er stadig flere fartøyer som har mulighet til å beskatte torsk langt til havs, og dette reduserer utfordringene i forhold til kysttorsk.

Fiskebåtrederne mener at det største hinderet for et mer balansert landingsmønster i kystflåtens fiske etter torsk, er forventningene om kvotetillegg og bifangstordninger. Dette fører til at de enkelte aktørene er opptatt av å fiske opp de tildelte kvotene på et tidlig tidspunkt, for å være i posisjon til å delta på kvotetillegg og bifangstordninger. Dersom en større del av kystflåten blir regulert med fartøyskvoter, og ikke blir omfattet av overreguleringer og bifangstordninger, vil flere av disse fartøyene velge å sette igjen mer torsk kvote til høsten, ikke minst for å kunne drive et effektivt fiske etter sei og hyse med torsk som innblanding.

Fiskebåtrederne mener på denne bakgrunn at Fiskeri- og kystdepartementet er på rett vei i 2011 ved å unnta de største kystfartøyene fra bifangstordningen, og ved å iverksette bifangstordningen på et senere tidspunkt enn det som har vært normalt. Forbundet har imidlertid merket seg motstanden mot dette i næringen.

Fiskebåtrederne mener at en eventuell bifangstordning for kystflåten bør forbeholdes de minste fartøyene. Forbundet har ikke sterke meninger om hvor denne grensen eventuelt bør gå, men forbundet mener som et utgangspunkt at alle fartøyer over 15 meter bør reguleres med fartøyskvoter, og ikke omfattes av bifangstordningen.

Fiskebåtrederne mener samtidig at det vil være positivt å etablere en adgang til kvotefleksibilitet over årsskiftet for fartøyer som er regulert med fartøyskvoter, både i kystfiskeflåten og havfiskeflåten. Dette vil redusere fiskeflåtens vegring mot å sette av for store kvoter til høsten, samtidig som det vil kunne gi flåten et langt mer rasjonelt fiske på slutten av året.

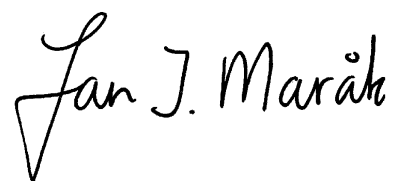
Fiskebåtrederne mener at fartøyer som er regulert med fartøyskvoter i fisket etter nordøst arktisk torsk, bør få adgang til å overføre inntil 10% av fartøyskvoten av nordøst arktisk torsk til neste år. Forbundet mener samtidig at det bør etableres en ordning der litt av neste års kvote kan forskutteres, for eksempel begrenset til en kvote på inntil 5% av årets kvote. Fiskebåtrederne mener at Fiskeri- og kystdepartementet eventuelt vil komme tilbake med et høringsforslag om en slik fleksibel ordning, og at dette også må ses i sammenheng med den etablerte slumpfiskeordningen.

Fiskebåtrederne mener som en oppsummering at relativt enkle grep som å fartøyskvoteregulere en større del av kystflåten, og etablere en kvotefleksibilitet over årsskiftet, vil legge forholdene til rette for at en større del av torskelandingene vil skje om høsten. Forbundet vil samtidig understreke at dette forutsetter at landindustrien kjenner sin besøkelsestid når det gjelder prisen som tilbys for råstoffet. Prisen må stå i forhold til at et fiske om høsten for mange fartøyer innebærer økte kostnader.

Vennlig hilsen
FISKEBÅTREDERNES FORBUND
Sekretariatet

Audun Maråk

Jan Ivar Maråk

Kopi: Fiskeridirektoratet